

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۳/۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۷/۷/۲۴

فصلنامه علمی - پژوهشی روان‌سنجی

دوره هفتم، شماره ۲۵، تابستان ۱۳۹۷

صفحات: ۱۴۰ - ۱۳۳

بررسی ویژگی های روان‌سنجی مقیاس اعتماد در روابط زناشویی و رابطه آن با مقیاس

قصه عشق با تحلیل عامل تاییدی

Psychometric Properties of Confidence Scale in Marital Relationships And its relation to the scale of love story

راحله زرگرباشی^۱، عبد الحسن فرهنگی^۲

Abstract

The purpose of this study is to investigate the psychometric properties of the trust questionnaire in marital relations and its application in the marriage consistency based on the story of love. Since the marriage's consistency causes couples peace and decreases the aggressive behaviors and, thus, strengthening social security. The statistical population included all couples in Tehran in 2017. The sample consisted of 300 people selected by multistage cluster sampling. The research tool is the Relapse and Holmes Trust Scales (1986) and Sternberg's Story of Love. The statistical method was Cronbach's alpha, to validate the validity of the confirmatory factor analysis method, the standard test was T and Z, and Pearson correlation was used to examine the relationship. Using these two scales in pre-marital counseling can be a prelude to less offensive behaviors and even social security in the future. The findings showed that the validity of the test was in general with 18 items (0.881) and for

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی ویژگی های روان‌سنجی پرسشنامه اعتماد در روابط زناشویی و کاربرد آن در همسانی ازدواج براساس قصه عشق می باشد. زیرا همسانی ازدواج موجب آرامش زوجین و کمتر شدن رفتارهای تهاجمی و بالطبع تقویت امنیت اجتماعی می باشد. جامعه آماری، شامل کلیه زوجین شهر تهران در سال ۱۳۹۶ بود. نمونه آماری، شامل ۳۰۰ نفر بود که به صورت نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش، مقیاس های اعتماد رمپل و هولمز (۱۹۸۶) و قصه عشق استرنبرگ بوده. روش آماری، جهت بررسی اعتبار از شیوه آلفای کرونباخ، جهت بررسی روایی از روش تحلیل عامل تاییدی، جهت هنجارآزمون از نمره T و Z و برای بررسی رابطه از همبستگی پیرسون بهره گرفته شد.

۱. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران.

۲. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران.

predictive subscales (0.822), trust (0.846), loyalty (0.838), and the manner of dealing (0.694) was estimated. The validity of the construct with $KMO = 0.614$ and the extraction of 4 factors, predictability (6 items), trust (5 items), loyalty (4 items) and the manner of collision (3 matter) with varimax rotation revealed that the variance is 70.353%. It was also found that there is a "relationship" between the story of love (men and women), especially in the two sub-scales of warfare and panic (role) and trust in interpersonal (marital) relationships

Keywords: trust questionnaire in marital relations, love story

یافته ها نشان داد که اعتبار آزمون در حالت کلی با ۱۸ ماده (۰/۸۸۱) و برای زیر مقیاس های پیش بینی پذیری (۰/۸۲۲) ، اعتماد (۰/۸۴۶) ، وفاداری (۰/۸۳۸) و نحوه برخورد (۰/۶۹۴) برآورد شد . در بررسی روایی سازه با $KMO=0/614$ و استخراج ۴ عامل، پیش بینی پذیری (۶ ماده)، اعتماد (۵ ماده)، وفاداری (۴ ماده) و نحوه برخورد (۳ ماده) با چرخش واریماکس مشخص شد که واریانس ۷۰/۳۵۳٪ گردید.

همچنین مشخص شد که بین قصه عشق (مردان و زنان) خصوصا در دو زیر مقیاس جنگ و وحشت افکن (نقش) و اعتماد در روابط بین فردی (زناشویی) "رابطه" وجود دارد.
واژه‌های کلیدی: مقیاس اعتماد، قصه عشق، زناشویی

مقدمه

با توجه به اهمیت ازدواج و تداوم خانواده، بعد از دهه هفتم قرن بیستم محققان در پی شناسایی عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی و راههای افزایش احساس رضایت و شادکامی از زندگی مشترک برآمدند. اعتماد، جزء اصلی هر نوع دوستی، جزء ضروری رابطه عاشقانه، یکی از پایه های اساسی ارتباط سالم و مؤثر در زندگی و تئوریهای میان-فردی است. اعتماد، اطمینانی است که افراد نسبت به فرد دیگر دارند و وضعیت اختصاصی که ارتباط همسران با یکدیگر را صمیمی سازد، تابع اعتماد است (جاویدمهر، هنرپروران و قادری، ۱۳۹۴، ص ۲۳). ازدواج را می توان یکی از مهم ترین تصمیم گیری ها در زندگی هر فرد دانست و رضایت مندی از ازدواج یکی از اصلی ترین عوامل تعیین کننده ی کیفیت زندگی و سلامت روانی هر فرد می باشد. از این رو پژوهشگران بسیاری به این موضوع پرداخته اند (ریگن، ۲۰۱۲). یکی از مهمترین عوامل تعیین کننده ها رضایت مندی از رابطه زناشویی، عشق و کیفیت آن است (برگنر، ۲۰۰۰). عشق بین زوجین و کیفیت آن در پژوهش های متعددی مورد مطالعه قرار

1 Regan

2 Bergner

گرفته است و صاحب‌نظران بسیاری به آن پرداخته‌اند (لویز، ۲۰۱۴). بر همین اساس، هدف اصلی پژوهش تعیین ویژگی های روان‌سنجی (اعتبار، روایی، عملی بودن و هنجار یابی) مقیاس اعتماد در روابط زناشویی و رابطه آن با قصه عشق در بین زوجین شهر تهران است.

روش پژوهش

از آنجایی که روش های نمونه گیری مختلفی برای انجام پژوهش بر حسب نوع کار پژوهشی وجود دارد در این پژوهش نمونه گیری به صورت روش خوشه ای چند مرحله ای انجام پذیرفت به این صورت که بین مناطق مختلف جغرافیایی (شمال، جنوب، شرق و غرب)، سراهای محله، خیابان ها و محله ها، زوجین به صورت در دسترس انتخاب شدند. طرح پژوهش در این تحقیق همبستگی است که محقق در آن دو یا چند دسته از اطلاعات مربوط به یک گروه یا یک دسته اطلاعات از دو یا چند گروه را در اختیار دارد، این روش برای مطالعه میزان تغییرات در یک یا چند عامل در اثر تغییرات یک یا چند عامل دیگر است. در این طرح صرفاً درجات همبستگی و روابط بین متغیرها بررسی می‌شود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی است.

ابزار گردآوری داده‌ها پژوهش مقیاس اعتماد (رمپل و هولمز، ۱۹۸۶، ۲) نسخه تجدید نظر شده مقیاس اعتماد (رمپل و هولمز، ۱۹۸۵) و قصه عشق استرنبرگ است. آزمون اعتماد یک ابزار خودگزارشی ۱۸ عبارتی است که به منظور ارزیابی میزان اعتماد افراد به همسر یا شریکشان ساخته شده است. رمپل و هولمز اعتماد را اینگونه تعریف کرده‌اند: «میزان اطمینانی که که هنگام فکر کردن به رابطه تان، احساس می‌کنید». بعضی از گویه های این پرسشنامه از مقیاس روابط بین فردی که توسط شلاین، گورنی و استوور تهیه شده، گرفته شده است (فیاضی احسان‌آباد و همکاران، ۱۳۹۵، ص ۲۵). و قصه عشق دو پرسشنامه زنان و مردان هر کدام ۱۰۰ سوال است. در هر دو پرسشنامه آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) میزان مخالفت یا موافقت خود با هر یک از عبارات را مشخص کند. با این اختلاف که اعتماد یک پرسشنامه برای دو گروه زنان و مردان است اما در قصه عشق فرم زنان و مردان متفاوت می‌باشد.

¹ levzic

² Rampalle & Holmes

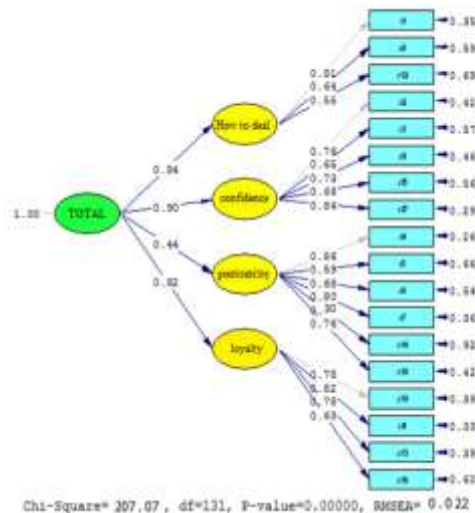
یافته‌ها

پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی یک آزمون ۴ عاملی (اعتماد، وفاداری، نحوه برخورد و پیش بینی پذیری) با ۱۸ گویه می باشد که اعتبار زیر مقیاس های به روش آلفای کرونباخ به ترتیب برابر ۰/۸۵، ۰/۸۴، ۰/۶۹، ۰/۸۲ و اعتبار کلی ۰/۸۸۱ مشخص شد. حال روایی سازه آن با استفاده از روش تحلیل عامل تاییدی از قرار زیر است. با توجه به جدول ۱ نسبت χ^2 به df برابر با ۱/۵۸ است و ریشه میانگین مجذور خطای تقریبی (RMSEA) برابر با ۰/۲۲ است. بنابراین مدل از برازش لازم برخوردار است. همچنین شاخص های $\text{NNFI} = ۰/۸۳$ ، $\text{CFI} = ۰/۹۵$ ، $\text{IFI} = ۰/۹$ ، $\text{GFI} = ۰/۹۲$ و $\text{NFI} = ۰/۹۲$ مدل را تأیید کردند.

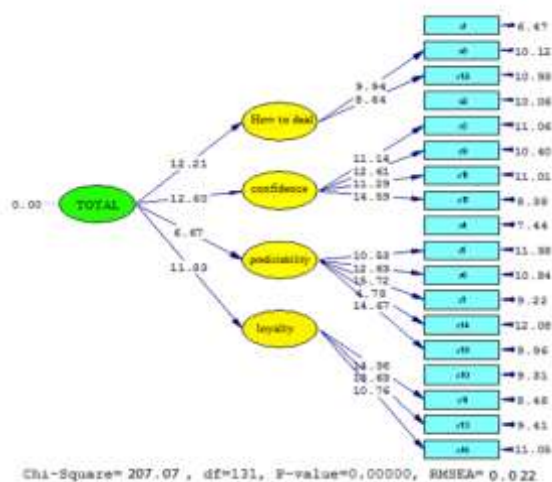
جدول ۱: شاخص های برازندگی برای مدل ۴ عاملی پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی

شاخص	X^2	RMSER	df	X^2/df	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	IFI
مقدار	۲۰۷/۰۷	۰/۰۲۲	۱۳	۱/۵۸	۰/۹	۰/۸۸	۰/۹۲	۰/۹۵	۰/۸۳	۰/۹۴
برازش	-	خوب	-	خوب	خوب	متوسط	خوب	عالی	متوسط	عالی

اما همان طور که در نمودار ۱ مشاهده می شود بین متغیرهای مکنون مربوطه و شاخص های متناظر با آن ها همبستگی معناداری وجود دارد (بالاتر از ۰/۳).

نمودار ۱-مدل تخمین استاندارد

نمودار ۲- مدل ارزش T

در نمودار ۲ نیز مشاهده می شود که ارزش T میزان معنادار بودن (مقدار آن بزرگتر از قدر مطلق ۱/۹۶) هر یک از پارامترها را نشان می دهد. لذا روایی سازه های اندازه گیری متغیرهای مربوطه به ۴ مولفه پیش بینی پذیری، نحوه برخورد، وفاداری و اعتماد در سطح ۰/۰۵ تایید می شود.

جدول هنجار کلی براساس نمرات استاندارد Z و T برای جامعه زوجین تهرانی در پرسشنامه اعتماد در روابط بین فرد نیز بدست آمد، پس با توجه به اینکه نمرات T دارای میانگین ۵۰ و انحراف استاندارد ۱۰ می باشند، نمرات کمتر از ۴۵ دارای اعتماد پایین، نمرات بین ۴۵ تا ۵۵ دارای اعتماد در حد متوسط، ۵۵ تا ۶۵ اعتماد در حد بالا و نمرات بالای ۶۵ در ناحیه اعتماد بیش از حد قرار می گیرند.

جدول ۳- هنجار کلی پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی

نمره	T	Z	نمره	T	Z	نمره	T	Z	نمره	T	Z
۱۸	-۲/۵۴	۲۴/۶۲	۴۵	-۰/۸۴	۴۱/۵۶	۷۲	۰/۸۵	۵۸/۵	۹۹	۲/۵۴	۷۵/۴۵
۱۹	-۲/۴۸	۲۵/۲۴	۴۶	-۰/۷۸	۴۲/۱۹	۷۳	۰/۹۱	۵۹/۱۳	۱۰۰	۲/۶۱	۷۶/۰۷
۲۰	-۲/۴۱	۲۵/۸۷	۴۷	-۰/۷۲	۴۲/۸۱	۷۴	۰/۹۸	۵۹/۷۶	۱۰۱	۲/۶۷	۷۶/۷
۲۱	-۲/۳۵	۲۶/۵	۴۸	-۰/۶۶	۴۳/۴۴	۷۵	۱/۰۴	۶۰/۳۹	۱۰۲	۲/۷۳	۷۷/۳۳
۲۲	-۲/۲۹	۲۷/۱۳	۴۹	-۰/۵۹	۴۴/۰۷	۷۶	۱/۱	۶۱/۰۱	۱۰۳	۲/۸	۷۷/۹۶

اما در رابطه بین پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی و مقیاس قصه عشق (فرم مردان) ضریب همبستگی نشان می‌داد که بین نمره کلی اعتماد در روابط بین فردی با مولفه های (ایثار، رعیت (نقش)، مظنون (نقش)، مفعول (نقش)، قربانی (نقش)، علمی - تخیلی، درحال بهبودی (نقش)، هم اعتیاد (نقش)، باغ و باغچه، آشپزی، هنرپیشه (نقش)، تماشاچی (نقش) و کم‌دین (نقش)) همبستگی ضعیف (۰/۲) تا متوسط (۰/۴۸۲) مستقیم؛ و با مولفه های (حاکم (نقش)، پلیس (نقش)، مجموعه دار، خانه و خانواده، بازی، چهره معمایی (نقش)) همبستگی ضعیف (۰/۲۴۶-) تا متوسط (۰/۳۴۲-) معکوس در سطوح معناداری ۰/۰۵ دارند اما بین نمره اعتماد با سایر متغیرها هیچ همبستگی معناداری دیده نشد.

اما بین نمره کلی اعتماد در روابط بین فردی و مقیاس قصه عشق (در فرم زنان) با مولفه های (ایثار، رعیت (نقش)، مظنون (نقش)، علمی - تخیلی، خانه و خانواده، در حال بهبودی (نقش)، هم اعتیاد (نقش)، مذهب، سفر، بافندگی، خیال، تاریخ، آشپزی، جنگ، هنرپیشه (نقش) و کم‌دین (نقش)) مقیاس قصه عشق همبستگی ضعیف (۰/۲۱۱) تا قوی (۰/۵۱۹) مستقیم؛ و با مولفه های حاکم (نقش) (۰/۳۵۲-) و تماشاچی (نقش) (۰/۱۹۹-) مقیاس قصه عشق همبستگی ضعیف در سطوح معناداری ۰/۰۵ اما بین سایر مولفه ها همبستگی معناداری دیده نشد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش این طور نشان داد که: پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی در زوجین شهر تهران پایایی دارد. همچنین پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی در زوجین شهر تهران دارای روایی سازه است. پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی در زوجین شهر تهرانی هنجار مناسب دارد. و همچنین پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی با قصه عشق رابطه دارد.

منابع فارسی

فصلنامه سلامت خانواده. دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری دوره ۱، شماره ۴ صص ۴-۱۶.

خندان دل، سحر، و کاویان فر، حسین. (۱۳۹۴). نقش اعتماد در روابط بین فردی و تاب آوری خانواده در رضایت زناشویی زوج های شاغل. دو فصلنامه آسیب شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده. سال اول. شماره ۱. صص ۳۱-۱۴.

- سفیری، خدیجه، و میرزا محمدی، مومنه. (۱۳۸۵). اعتماد به همسر. *مجله مطالعات اجتماعی ایران*. دوره اول، شماره ۲. صص ۱۵۷-۱۲۵.
- فیاضی احسان آباد، ندا و جاجرمی، محمود. (۱۳۹۵). رابطه بین اعتماد بین فردی و تنظیم هیجان با رضایت زناشویی سازمان بهزیستی. *چهارمین همایش ملی مشاوره و سلامت روان، قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان*.
- جاویدمهر، فهیمه، هنرپروران، نازنین. و قادری، زهرا. (۱۳۹۴). اعتباریابی و سنجش پایایی نسخه فارسی مقیاس اعتماد در روابط میان- فردی متأهلین فرهنگی شهر شیراز. *فصلنامه خانواده و پژوهش*، شماره ۳، صص ۲۲-۳۵.

References

- Dirks, K. T. (2015). Trust in leadership and team performance: Evidence from NCAA basketball. *Journal of Applied Psychology*, 85(6), 1004-1012.
- Donowan, James M. (2013). *Short term Object Relation Couple Therapy: 5- Step Model*. New York: Brunner – Rout ledge.
- SalasD, ketzenbegern KE.(2015). Association of sex and type of relationship on intimacy. *Psychol Rep.* 94: 1322-4.